

AUTOREFERAT

Postać władczyni Himiko w japońskiej pamięci kulturowej na podstawie wybranych utworów literackich.

Celem mojej rozprawy jest udowodnienie, że kreowany przez autorów wybranych tekstów literatury japońskiej oraz kultury popularnej wizerunek Himiko jest pomnikiem tekstowym utrwalającym postać Himiko w japońskiej i globalnej pamięci kulturowej, przez co ma ona wpływ na kulturę współczesną. Tezy badawcze pracy to:

1. Kreowany przez wybranych autorów wizerunek Himiko jest pomnikiem tekstowym, który umieszcza postać starożytnej królowej nie tylko w pamięci kulturowej Japonii, ale także w globalnej pamięci kulturowej, mając wpływ na kulturę współczesną. Omawiane wizerunki Himiko powielają lub zwalczają stereotypy na temat kobiet, a zwłaszcza na temat kobiet u władzy, wskazując na realne problemy związane z patriarchalnym społeczeństwem i rozwojem feminizmu.
2. Omawiani autorzy często modyfikują znane historyczne fakty, by opowiedzieć historię, którą uważają za istotniejszą od nich „wyższą prawdę”. Ma to związek z pragnieniem opisanie kobiecych doświadczeń marginalizowanych przez główny dyskurs historyczny i społeczno-polityczny. Pomaga to w emancypacji czytelniczek doznających podobnych marginalizowanych doświadczeń. W wielu przypadkach fikcja historyczna ma realny wpływ na rzeczywistość, kształtując stereotypy lub im przeciwdziałając, przybliżając większości doświadczenia mniejszości i tworząc wzory do naśladowania.

Poddałam analizie następujące utwory literackie:

1. *Nichirin (Krag słoneczny)* Yokomitsu Riichi'ego (1923)
2. *Himiko kyōran (Szaleństwo Himiko)* Anzai Atsuko (1981)

3. *Joō Himiko (Królowa Himiko)* Saegusy Kazuko (1994)

Wybrałam je ze względu na znaczące różnice w ukazaniu wizerunku Himiko. Taki wybór materiału źródłowego pozwolił mi także na zbadanie możliwych korelacji doświadczeń autorów i ich reprezentacji Himiko, z uwzględnieniem różnic płci, poglądów, tła historycznego oraz warunków społeczno-kulturowych, w których żyli. Wybrani autorzy są także uznanymi twórcami literatury japońskiej, laureatami nagród oraz wpływowymi twórcami tekstów na temat krytyki literackiej.

W Rozdziale VI ukazałam, w jaki sposób postać Himiko przedstawiono w wybranych utworach kultury popularnej:

1. Powieść młodzieżowa *Spirit's Princess (Księżniczka duchów)* Esther Friesner (2012–2013)
2. Gra wideo *Tomb Raider* (2013)
3. Film *Himiko* Masahiro Shinody (1974)
4. Serial animowany *Hi no Tori (Feniks)*, 1980)
5. Komiks *Manga Nihon no Rekishi: Yamatai to Himiko no matsurigoto (Mangowa historia Japonii: Yamatai i rządy Himiko)* Ishinomoriego Shōtarō (1989)

Teksty kultury popularnej zostały potraktowane jako obiekt dodatkowych badań, by zobrazować wizerunek Himiko wśród różnych grup twórców i odbiorców. Uproszczone, często barwne obrazy kultury popularnej, są łatwo powielane i przez to przyswajane; mają udział w formowaniu i modyfikowaniu tożsamości, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej. Wybrałam różnego rodzaju teksty kultury, jak komiksy, scenariusze gier i filmów, pochodzące z różnych dekad, by uzyskać różnorodność wśród analizowanych przedstawień. Kierowałam się również ich wysokim stopniem popularności, oznaczającym wpływ na szerokie grono odbiorców.

Badania literaturoznawcze na temat Himiko nie są obecnie na wysokim poziomie rozwoju. Najczęściej analizowana jest traktująca o niej nowela *Nichirin (Krańc słoneczny)* Yokomitsu Riichi'ego, np. w opracowaniu *Yokomitsu Riichi. Modernist* autorstwa Dennisa Keene'a (1980). Keene przedstawia pewne podobieństwa i różnice między *Salammbô* Flauberta i *Nichirin*, ale uznaje je za najprawdopodobniej przypadkowe. Komentuje także język użyty

przez Yokomitsu, zwracając uwagę na jego sztuczność oraz podkreśla amoralny charakter narracji. *Nichirin (Krąg słoneczny)* jest też poddane bardzo krótkiej analizie w *The Historical Satires of Yokomitsu Riichi* Alana Campbella oraz w podrozdziale dotyczącym Yokomitsu w opracowaniu na temat japońskiej literatury Donalda Keene'a, *Dawn to the West* (1984). Campbell pokrótce omawia styl *Nichirin (Krąg słoneczny)*, podkreślając jego rytmiczny i oniryczny charakter. Zwraca uwagę na nadmierne, jego zdaniem, przesycenie tekstu brutalną przemocą, co sprawia, że treść z czasem przestaje być szokująca i nie wywiera zamierzonego wrażenia. Natomiast Donald Keene zwraca uwagę na to, że utwór ten miał wielu czytelników i często był recenzowany ze względu na swój niezwykły styl, intrygującą tematykę historyczną oraz szokujące opisy przemocy. Keene uważa jednak *Nichirin (Krąg słoneczny)* za niezbyt udany tekst, a próbę stworzenia przez Yokomitsu archaicznego języka odzwierciedlającego opisywaną epokę za porażkę.

Powieść *Joō Himiko (Królowa Himiko)* Saegusy Kazuko jest wspomniana w artykule Laury Miller *Rebranding Himiko, the Shaman Queen of Ancient History* (2014), jednak nie jest poddana analizie – autorka pisze jedynie o tym, że jej powstanie zainspirowały odkrycia archeologiczne w Yoshinogari. Tematem tego artykułu jest przede wszystkim wizerunek Himiko w kulturze popularnej, czyli to, jak jest ukazywana przez seriale animowane, komiksy, reklamy i gadżety z jej wizerunkiem (jak np. karty tarota). Miller poświęca jedynie akapit mandze Ishinomoriego Shōtarō, *Manga Nihon no Rekishi: Yamataikoku to Himiko no maturigoto (Mangowa historia Japonii: Yamatai i rządy Himiko, 1989)*, którą ja analizuję w Rozdziale VI niniejszej pracy.

W mojej pracy również pojawiają się także inne wspomniane przez Laurę Miller utwory kultury popularnej dotyczące Himiko, jednak tym, co stanowi o moim oryginalnym podejściu jest szczegółowa analiza ich treści i formy oraz zastosowana metodologia. Zastosowałam również analizę porównawczą wielu różnych tekstów, które nie były omawiane przez wyżej wymienionych badaczy, od powieści po scenariusze i komiksy.

Metodologia, jakiej użyłam w pracy to:

- teorie należące do dziedzin fikcji historycznej (wypracowane przez Haydena White'a teoria relatywizmu epistemologicznego w przedstawianiu historii; teoria metanarracji; problematyka tzw. „wyższej prawdy”),
- teoria pamięci kulturowej i pomników tekstowych (w ujęciu Jana Assmanna i Ann Rigney),

- teoria nowego historyzmu (traktowanie tekstu jako sieci znaków; badanie aspektów historycznych, antropologicznych, psychologicznych i kulturowych tekstów);
- analiza biografii oraz udokumentowanych w innych tekstach opinii twórców analizowanych dzieł;
- krytyczna refleksja ze szczególnym uwzględnieniem perspektyw wykluczonych z głównego dyskursu historycznego, takich jak punkt widzenia kobiet, oraz feministycznej krytyki literackiej (analiza historycznych, antropologicznych, psychologicznych i socjologicznych aspektów tekstu ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy feministycznej).

W Rozdziale I przytoczyłam teksty kronik historycznych na temat Himiko i kraju Yamatai: *Wei Zhi (Historia Wei)*, *Hou Han Shu (Księga Późniejszej Dynastii Han)* oraz *Sui Shu (Księga Dynastii Sui)*. Tekst źródłowy zaczerpnęłam z tłumaczeń Tsunody Ryūsaku oraz Edwarda J. Kiddera i przełożyłam na język polski. Wszystkie opisują Himiko lakonicznie jako królową kraju Yamatai, która żyje w izolacji od swego ludu i używa czarnej magii. *Historia Wei* jest najdokładniejszym zapisem dotyczącym Yamatai. Opisuje strukturę administracyjną kraju oraz panujące w nim zwyczaje, a także florę, faunę i stopień rozwoju społeczeństwa (np. rolnictwo). Opisuje także spory Yamatai z innymi krajami oraz relację dyplomatyczną Himiko z chińskim dworem. W Rozdziale I przytaczam też kwestie sporne oraz teorie na temat Himiko oraz kraju Yamatai, jak problem lokalizacji Yamatai, wymowy i znaczenia imienia Himiko oraz zakresu jej władzy.

W Rozdziale II w kontekście biografii Yokomitsu Riichi'ego przedstawiłam motywy powtarzające się w jego twórczości, także w *Nichirin (Kręgu słonecznym)*. Rozdział stanowi analizę *Nichirin* pod kątem tworzenia przez autora pamięci kulturowej i pomnika tekstowego Himiko jako kobiety uwikłanej w historię, ale niebiorącej w niej czynnego udziału – mimowolnej i tragicznej *femme fatale*.

. Ukazałam w nim również podobieństwa *Nichirin* do *Salammbô* Gustave'a Flauberta.

W Rozdziale III przedstawiłam rys biograficzny Anzai Atsuko na tle rozwoju myśli feministycznej w Japonii w tym okresie. Podałam analizie opowiadanie *Himiko kyōran (Szaleństwo Himiko)* w celu ustalenia, jak tekst przyczynia się do rozwijania pamięci kulturowej na temat Himiko i jaki pomnik tekstowy tej władczyni buduje. Zbadałam wykorzystanie przez Anzai Atsuko fikcji historycznej do unaocznienia kobiecych doświadczeń w historii. Poświęciłam szczególną uwagę kompleksowi „Madonny/ladacznicy” w kontekście

religijnego konceptu skalania, a także obwiniania ofiary molestowania seksualnego o jego prowokowanie. Przedstawiłam, w jaki sposób Anzai tworzy wizerunek władczyni, której autorytet zależy całkowicie od jej funkcji religijnych, z uwzględnieniem konceptu nieczystości kobiety w japońskiej sferze religijnej. Wskazałam także, jakie elementy symboliczne zostały zaczerpnięte z historii i kultury Japonii oraz ich funkcję w opowiadaniu.

W Rozdziale IV przedstawiłam życie i twórczość Saegusy Kazuko, a także teorię tzw. mitu prehistorycznego matriarchatu, który stanowił obiekt zainteresowań i źródło inspiracji autorki. Następnie poddałam powieść *Joō Himiko (Królowa Himiko)* analizie w celu ukazania sposobów i efektów budowania przez autorkę pomnika tekstowego. Zbadałam też występujący w tekście wizerunek Himiko jako awatara Wielkiej Bogini czy archetypu Dobrej Matki jako przejawy kobiecej duchowości z punktu widzenia krytyki feministycznej.

W Rozdziale V zawarłam analizę podobieństw oraz różnic między przedstawieniami Himiko w trzech analizowanych utworach literatury pięknej. Omówiłam przedstawione w nich następujące archetypy: tragiczna *femme fatale*, zła królowa oraz władczyni-szamanka. Następnie poddałam analizie podejście autorów do tła historycznego, tematyki religijnej, konceptu kobiecości oraz użycie przez nich traumy seksualnej jako elementu fabularnego wpływającego na budowę postaci. Przedstawiłam wyniki analizy takich aspektów, jak konstrukt „silnej kobiety” w fikcji literackiej, wpływ kultury gwałtu na wizerunek bohaterki, oraz tzw. „mechanizmy patrzenia” według Bergera (jako tzw. „męski wzrok”), a także budowanie relacji między postaciami kobiecymi.

W Rozdziale VI omówiłam funkcje kultury popularnej jako kultury repetycji i jej wpływ na odbiorców, kwestie reprezentacji i symbolicznej anihilacji. Poświęciłam szczególną uwagę wpływowi kultury popularnej na pamięć kulturową. Poddałam analizie wymienione wcześniej teksty kultury popularnej i podsumowałam różnice i podobieństwa występujące w przedstawionych w nich wizerunkach Himiko. Przeanalizowałam takie zagadnienia jak: postać Himiko jako narzędzie edukacji i jako reprezentacja kobiet w mediach; Himiko w kontekście globalizacji i homogenizacji; uproszczenie i stopniowa stabilizacja schematu postaci Himiko w tekstach kultury i w pamięci kulturowej.

W Zakończeniu pracy pokazałam, jak z sumy analizowanych tekstów wyłania się pomnik tekstowy władczyni wyłamującej się z patriarchalnego porządku świata, stojącego w opozycji do Himiko jako kobiety. Jest to wspomnienie kulturowe o traumatycznym charakterze, o zmaganiu się z realiami patriarchalnego społeczeństwa. Indywidualna interpretacja czytelników będzie bazować przede wszystkim na tym ogólnym obrazie.

W kontekście nowego historyzmu, analizowane teksty stanowią sieć znaków. Moja analiza ukazała, że interpretacje Himiko przedstawiane przez wybranych autorów są zależne od ich doświadczeń społecznych, politycznych i kulturowych. Każdy z tekstów zawiera odwołania do elementów różnych systemów, np. do wierzeń religijnych, elementów japońskiej tradycji lub wyznawanych przez twórcę wartości dowiedzionych w toku analizy ich innych tekstów (m.in. autobiograficznych). Analiza biografii Yokomitsu, Anzai i Saegusa wskazała na to, iż różnice w ich podejściu do tematyki Himiko mają źródło m.in. w doświadczeniach związanych z płcią oraz fazą rozwoju myśli feministycznej w Japonii w czasach, gdy tworzyli. Każdy z omówionych przeze mnie tekstów tworzy więc swoją własną sieć odniesień (odkrytych podczas analizy poprzez badanie aspektów historycznych, antropologicznych, psychologicznych i kulturowych). Co więcej, analiza ta wykazała, że zgodnie z założeniami nowego historyzmu żaden z tekstów nie jest ahistoryczny. Ukazałam bowiem związek tła społeczno-politycznego powstawania tekstu z zawartymi w nim przekazami.

W toku analizy utworów kultury popularnej nie wykryłam znaczących różnic w wizerunkach Himiko związanych z czasem powstania dzieła. Komiks *Hi no Tori (Feniks)*, w którym Himiko przedstawiona została negatywnie, stworzono na bazie mangi wydawanej od lat 50. Jednak gra wideo *Tomb Raider* przedstawia Himiko bardzo podobnie, a została wydana w 2013 roku. Daty analizowanych utworów wskazały jedynie na to, iż podobne stereotypy utrzymują się i powtarzają w kulturze przez dekady. Możliwe jest natomiast powiązanie pozytywnego wizerunku Himiko w *Manga Nihon no Rekishi (Mangowa historia Japonii)* z popularnością mitu prehistorycznego matriarchatu w latach 80. i wczesnych latach 90.

Teksty poddałam też analizie z uwzględnieniem perspektywy często wykluczanej z głównego dyskursu historycznego grupy społecznej, jaką stanowią kobiety, w świetle teorii reprezentacji i symbolicznej anihilacji. Jest to zgodne z założeniem nowego historyzmu, według którego monolityczne przedstawienia historii są nieprawdziwe, ponieważ w istocie historia stanowi zbiór niezliczonych perspektyw. W wyniku badania tekstów z tej perspektywy, a także z perspektywy krytyki feministycznej, doszłam do wniosku, że zawierają one liczne odwołania do doświadczeń kobiet, zwłaszcza związanych z religią. Przyjmują też różne perspektywy postrzegania kobiecości. Anzai przedstawia kobiecość w relacji do władzy, ukazuje też relację kobiecości i seksualności w kontekście ich represji. W kontraście do tego, Saegusa przedstawia kobiecość w relacji do duchowości, wartościując ją pozytywnie i skupiając się na związku kobiecej duchowości z prokreacją. Yokomitsu ukazuje kobiecość w bardziej tradycyjnym jej rozumieniu, nadając jej pasywne cechy. Natomiast wszystkie trzy teksty przedstawiają traumatyczne doświadczenia związane z molestowaniem seksualnym,

której ofiary również stanowią marginalizowaną grupę. Autorzy używają Himiko jako przekaźnika tych doświadczeń i perspektyw.

Wszystkie omówione utwory tworzą nowe rozgałęzienia sieci kulturowej dotyczące historycznej postaci władczyni Yamatai. Utrwalają pamięć o starożytnej władczyni tajemniczego kraju wspomnianej w chińskich kronikach, ale też nakładają na nie własne interpretacje. Twórcy traktujących o niej tekstów są wolni od sztywnych ram faktów, ponieważ niewiele wiadomo na temat tej władczyni. Znane z kronik informacje łatwo poddają się zaś indywidualnej interpretacji. Niezależnie od tego, kim była prawdziwa Himiko i z jakimi przeciwnościami się zmagła, obecnie staje się ikoną kulturową w dużej mierze istniejącą poza historycznym materiałem źródłowym. Świadczy to o potencjale bazowej historii do reprodukcji i reinwencji, dzięki wyjątkowej kumulacji czynników, gdyż historia prawdziwej Himiko zawiera takie inspirujące motywy, jak kobieta-szamanka u władzy w „męskim” świecie, używanie magii czy tajemnicze „zaginione” królestwo. Brak szczegółów dotyczących postaci i życia Himiko sprawia, że autorzy traktują ją jako nośnik „wyższej prawdy”, skupiając się głównie na symbolice, jaką można jej nadać, a nie na odkrywaniu rzeczywistej historii prawdziwej Himiko. W analizowanych przeze mnie tekstach stała się ona symbolem m.in. kobiecej duchowości, traumy seksualnej, czy też kobiecej władzy. O niezwykłym potencjale artystycznym tej postaci świadczy sam ogrom dzieł, w których się pojawia, od literatury pięknej przez filmy fabularne czy animowane po gry wideo.

Badane w mojej pracy dzieła wiążą Himiko także z japońską mitologią i tradycją, przez co japońskie motywy mogą być powielane poza granicami tego kraju dzięki wspomnianej mobilności pomników tekstowych. Proces ten już się rozpoczął, na co wskazuje popularność traktujących o Himiko gier wideo i filmów, stworzonych przez zachodnich twórców i skierowanych przede wszystkim do zachodniego odbiorcy (np. gra wideo *Tomb Raider*).

Jednocześnie kulturowe wspomnienie Himiko zasilone przez omawiane teksty jest częścią szerszego dyskursu, a mianowicie pamięci kulturowej o kobietach u władzy. Podczas analizy pojawiły się podobieństwa do przedstawień m.in. Kleopatry czy Elżbiety I. W ten sposób Himiko wpisuje się w metanarrację na temat kobiet u władzy. Jako pomnik tekstowy Himiko staje się zatem częścią globalnej pamięci kulturowej, wpływając na percepcje kobiet u władzy – staje się jednym z archetypów królowych. Ze względu na silną stereotypizację postaci nielicznych władczyń w kulturze, wizerunek Himiko jako królowej-kapłanki/szamanki staje się bardzo ważny, gdyż dzięki niemu katalog wzorców kulturowych takich postaci się poszerza – nawet, jeśli tylko o jedną kategorię.

We wszystkich tekstach podanych przeze mnie analizie dochodzi do mitologizacji historii – np. dzięki przedstawieniu impresjonistycznego obrazu starożytności (przez Yokomitsu Riichi'ego), silnemu powiązanie postaci Himiko z japońską symboliką religijną (przez Anzai Atsuko) oraz wpisanie jej postaci w dyskurs dotyczący mitu prehistorycznego matriarchatu i, poprzez Himiko, wplecenie go do dyskursu o początkach japońskiej państwowości (przez Saegusę Kazuko). Ten proces mitologizacji historii w tekstach dotyczących Himiko również wspomaga konsolidację metanarracji historycznych; te z kolei pełnią funkcje kulturotwórcze i tożsamościotwórcze. Podstawowy schemat narracyjny na temat Himiko, który wyłania się z analizowanych tekstów (składający się z elementów: związek ze słońcem, religia, magia, duchowość, trauma seksualna, piękno) w miarę powielania utrwala wizję, którą można uznać za wynalezioną tradycję. Może ona być stosowana zarówno do budowania poczucia wspólnoty (np. wśród osób dzielących marginalizowane doświadczenia, jak te związane z płcią lub przeżyciem traumy seksualnej) jak i do przekazywania znaczeń (np. przez kolejnych twórców odwołujących się do kulturowego wspomnienia Himiko, używających jej lub związanych z nią elementów jako symboli, np. lustro z brązu jako symbolu kobiecej duchowości). Mitologizowane narracje ulegają uproszczeniu (jakim jest m.in. sprowadzenie postaci do schematu składającego się z kilku elementów), co zwiększa ich potencjał do przyswajania i powielania.

Każdy z autorów inaczej przedstawia cechy charakteru Himiko. W *Nichirin (Krag słoneczny)* była to tragiczna *femme fatale*. Anzai Atsuko ukazuje Himiko jako fundamentalistkę i religijną fanatyczkę, ale jednocześnie czyni z niej zdecydowaną i kompetentną władczynię. Archetypem w tym tekście jest zła królowa. Z kolei w powieści *Joō Himiko (Królowa Himiko)* Himiko jest archetypem dobrej władczyni–szamanki. Analiza wybranych tekstów popkultury z kolei doprowadziła mnie do wniosku, że powyższe archetypy są w nich powielane.

Inną cechą wspólną wszystkich przedstawień Himiko w wybranych tekstach jest jej piękno. Analiza wyglądu Himiko wykazała, że jej przedstawienia noszą znamiona wpływu tzw. męskiego wzroku, również zinternalizowanego przez kobiety. Piękno okazało się także stałym elementem popkulturowych wizerunków Himiko. W tekstach przedstawiających ją negatywnie jej niezwykła uroda staje się niejako uzasadnieniem jej egocentrycznych i narcystycznych skłonności. Natomiast w utworach przedstawiających ją pozytywnie piękno ma na celu nadanie Himiko dostojności i wyjątkowości. Ten nacisk na niezwykle fizyczne piękno Himiko sprawia, że postępuje idealizacja i mitologizacja jej postaci. Moja analiza z wykorzystaniem tekstów Virginii Woolf wykazała, że tego rodzaju wyolbrzymianie skrajnych cech wpływa na budowę pomnika tekstowego Himiko i utrwala ją w pamięci kulturowej jako jedną z panteonu

postaci o wyjątkowych, ekstremalnych cechach, które z czasem stały się symbolami tych cech lub zachowań (Woolf wymienia m.in. Kleopatę i Desdemonę).

Ważną wspólną cechą analizowanych przedstawień Himiko okazał się też brak rozwiniętych relacji bohaterki z innymi kobietami. Chociaż w analizowanych utworach Himiko często walczy o zachowanie własnej tożsamości i autonomii, nie szuka sojuszniczek w innych kobietach – żyje wyłącznie w świecie mężczyzn.

Zbadałam też teksty z perspektywy feministycznej teorii literackiej oraz ginokrytyki. W ich świetle nadanie Himiko przez Anzai stereotypowo męskich cech niezbędnych do tego, by była dobrą władczynią może być uznane za stereotypizację obu płci. W perspektywie konstruktywizmu płciowego, dychotomia conceptów kobiecości i męskości jest krytykowana, ponieważ sprowadza oba do osadzonej w heteronormatywności esencji stworzonej ze stereotypów oraz ignoruje czynniki poza kategorią płci. W kontekście tej teorii postać Himiko jako władczyni o stereotypowo męskim zachowaniu jest potencjalnie tak samo krzywdzącym obrazem, jak ukazanie jej jako stereotypowo kobiecej przez Yokomitsu, ponieważ wzmacnia to ideę wspomnianej dychotomii męski-kobięcy. Stereotypowa męskość Himiko (w tym wypadku nawet toksyczna męskość) łamie normy płciowe, ale zarazem ten obraz Himiko nadal funkcjonuje w binarnym, heteronormatywnym systemie i nie pozostawia miejsca na inne modele męskości i kobiecości.

Joō Himiko (Królowa Himiko) zawiera wyraźną intencję przedstawienia Himiko jako pozytywnego wzorca tradycyjnej kobiecości. Saegusa podejmuje próbę odzyskania konceptu matki dla feminizmu, zwłaszcza dla duchowego nurtu w feminizmie (związanego z ideą Bogini). Himiko jest głową państwa, uznaje się za jedyne rodzica swojej córki (odmawiając ojcostwa mężczyźnie, który ją zapłodnił), jej decyzje są zawsze autonomiczne. Saegusa opisuje macierzyństwo Himiko jako część jej boskości, nie człowieczeństwa. Cięża i poród są ukazywane jako niezwykle oraz związane z siłą i wyjątkowością kobiecości, wręcz z magiczną mocą tworzenia życia. Z perspektywy feminizmu interseksyjnego, tego typu przedstawienia wykluczają inne rodzaje kobiecości. Powieść Saegusy nosi znamiona esencjonalizmu płciowego.

Moja analiza utworów kultury popularnej z perspektywy teorii feministycznej wykazała, że uproszczone schematy tworzenia postaci w tego rodzaju tekstach mają wpływ na silną stereotypizację płciową. Autorzy przedstawiający Himiko w negatywnym świetle nadają swojej bohaterce stereotypowo kobiece pejoratywne cechy, jak obsesja na punkcie wyglądu, zawiść, nadmierna emocjonalność. Autorzy ukazujący ją pozytywnie nadają jej również

tradycyjne, choć postrzegane jako dobre kobiece cechy, jak np. opiekuńczość i empatia. Wskazuje to na tworzenie prostych wzorców do naśladowania, w których zestawy cech są wyraźnie ukazywane jako „złe” lub „dobre”. W opisywanych przypadkach mają one związek z płcią, w związku z czym wzmacniają role płciowe.

Wizerunek Himiko powielany przez kulturę popularną ma duże znaczenie dla procesu tworzenia pomnika tekstowego tej władczyni-szamanki i jego wpływu na odbiorców. Kultura popularna wzmacniania ideologie czy stereotypy, stanowiąc zarówno reakcję na różne zjawiska kulturowe, jak i siłą kształtującą kulturę. Globalizacja i homogenizacja utworów kultury popularnej często oznacza dominację tzw. kultury Zachodu, zwłaszcza amerykańskiej. Analiza zmian zachodzących między pierwotnymi japońskimi popkulturowymi przedstawieniami Himiko a późniejszymi zachodnimi pozwoliła mi przypuścić, że proces przyswajania postaci Himiko przez inne kultury będzie toczył się dalej – zostaną wprowadzone dalsze modyfikacje do schematu tej postaci aż nastąpi względna stabilizacja struktury jej „zachodniego” wizerunku. Obecnie proces ten jest w swoim początkowym stadium, a zachodnie reprezentacje Himiko nie są dostatecznie liczne, by uformował się dominujący schemat, chociaż widoczna jest stereotypizacja płci. Wszystko wskazuje na to, że w pierwszej fazie globalizacji pomnika tekstowego Himiko nadal zachowane zostały jej oryginalne, japońskie atrybuty i cechy, zwłaszcza uroda oraz szamańskie moce. Pomnik ten jest jednak wyrazisty i, używając terminologii Ann Rigney, mobilny – ma i prawdopodobnie będzie miał wpływ na różne kręgi kulturowe w różnych czasach.